

SISÄISEN TURVALLISUUDEN JA OIKEUDENHOIDON RESURSSITARPEITA ARVIOIVA TYÖRYHMÄ

KIRJALLISET LAUSUNNOT

TULLI

1. Tulli, pääjohtaja Leo Nissinen
2. Tulliliitto ry
3. Tullivirkamiesliitto ry
4. Tullin akavalainen yhdistys ry

13.1.2015

Sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon
resurssitarpeita arvioiva parlamentaarinen
työryhmä

SM037:00/2014 (SMDno 2014-2398)

**Tullin lausunto Sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon resurssitarpeita arvioivalle
parlamentaariselle työryhmälle resurssitarpeista ja toiminnan kehittämistä tulevalla
kehys-kaudella (2016-2019)**

Tulli on prosessilähtöinen ja monialainen palvelu- ja valvontaorganisaatio, joka kohdistaa toimintansa ulkomaanliikenteeseen ja valmisteverotukseen siten, että sen toiminta tukee laillisen liikenteen ja liiketoiminnan häiriöttömyyttä ja sujuvuutta ja että se puuttuu laittomaan toimintaan tehokkaasti ja yhteiskunnan kannalta vaikuttavimmalla mahdollisella tavalla. Tulli hoitaa tehtäväänsä yhden luukun periaatteella.

Tullivalvonta on erottamaton osa tullitoimintaa (tulliselvitys ja siihen liittyvät tullimenettelyt erilaisine lupa-, vakuus- ja menettelyhelpotusprosesseineen sekä Tullin vastuulla olevat muut verotukselliset tehtävät omine lupa- ja vakuusprosesseineen). Tästä syystä Tullin rikostorjunnan ja tullivalvonnan arviointi erillisenä muusta tullitoiminnasta ei ole perusteltua. Erityisesti verovajeen pienentämiseen ja harmaan talouden torjunta käsittää koko Tullin toiminnan hallinnollisista lupa- ja ilmoitusprosesseista, vakuushallinnasta poikkeavuuksien tunnistamiseen ilmoitusvirrasta ja aina paljastuvien rikosten esitutkintaan asti. Tullin eri toiminnot tukevat toisiaan sekä tiedollisesti että toiminnallisesti. Tulliselvitys- ja verotustehtävissä sekä valvontasektorin toimissa pystytään hyödyntämään yhteisiä tietokantoja ja -virtoja sekä koko Tullin erityisasiantuntemusta ja organisaatiota palvelevia toimintoja.

Tullin keskeisenä tavoitteena on hoitaa tullitehtävät siten, ettei yrityksille aiheudu toiminnasta ylimääräistä hallinnollista taakkaa. Tavara- ja henkilövirtojen häiriöttömään kulkuun puututaan ainoastaan ennalta tapahtuvan analyysitoiminnan perusteella, ja silloinkin mahdollisimman vähän ja mahdollisuuksien mukaan aina yhden luukun periaatteella. Tullin toiminta tähtää paitsi oikeamääräisten verotulojen ja yritysten tasapuolisen kilpailutilanteen varmistamiseen myös yhteiskuntaa ja kansalaisia uhkaavien turvallisuusriskien pienentämiseen. Viime aikoina toiminnassa on korostunut myös Tullin rooli kansainvälisten (YK ja EU) pakotteiden valvontaviranomaisena. Lausunnon liitteenä on listaus tullivalvonnan kohteena olevista keskeisistä kielloista ja rajoituksista.

Tullin näkemyksen mukaan edellä kuvailtu prosessikonaisuus tuo kansallista lisäarvoa, koska vastaavien lakisääteisten toimien suorittaminen useiden eri viranomaisten toimesta aiheuttaisi valtiolle lisäkustannuksia ja aiheuttaisi tehottomuutta. Nykyinen toimintamalli mahdollistaa analyysitoiminnan (tavaraliikenteen riskianalyysi ja henkilöliikenteen profilointi) ja tullivalvonnan nopean reagoinnin esitutkinnasta ja ulkomaisilta

13.1.2015

yhteistyökumppaneilta saatavien tietojen pohjalta (tiedolla johtaminen). Tällainen lukuisten ministeriöiden ja viranomaisten valvontatehtävien suorittaminen yhdellä kertaa tiiviin ja toimivan viranomaisyhteistyön ohella on yhteiskunnalliselta vaikuttavuudeltaan erittäin merkittävää (pienempi resurssisitovuus sekä tiedonkulun nopeus ja kattavuus).

Tullin analyysi- ja tiedustelutoiminnan sekä esitutkinnan osalta Tulli haluaa korostaa sitä, että kansainvälisesti vertaillen suuntaus rikostorjuntaviranomaisten määrässä eri valtioissa on ollut viime aikoina kasvava. Tehokkuusvaatimusten lisääntymisen ohella 2000-luvun aikana yhä suurempi osa asioista ja niihin liittyvästä esitutkinnasta vaatii entistä syvällisempää substanssiasiantuntemusta, minkä johdosta esitutkinnallisia toimivaltuuksia on viime vuosina laajennettu useissa valtioissa ihan uusille viranomaisille. Tämä muutostrendi on vahvistanut paitsi esitutkintaviranomaisten substanssiosaamista myös substanssiasioihin liittyvää prosessiekonomiaa ja siten käsiteltävinä olevien asioiden virtaustehokkuutta. Suomessa Tulli edustaa tällaista erityisviranomaista, jolla on kansallisesti ulkomaanliikenteen, siihen liittyvien logistiikkaketjujen ja niiden toimijoiden sekä ulkomaanliikenteeseen kytkeytyvän rikollisen toiminnan erityisasiantuntemus.

Tullimaailmassa kansainvälinen yhteistyö on mutkatonta ja sujuvaa tulliviranomaisten kesken jopa globaalisti, koska aktiivinen ja oma-aloitteinen kansainvälinen yhteistyö on edellytys tehokkaalle ja vaikuttavaan tullityölle. Useissa maissa kansallinen viranomaisyhteistyö ei kuitenkaan ole (vielä?) samalla tasolla kuin Suomessa, vaan yhteistyötä tehdään ennemminkin muiden vastaavan sektorin ulkomaisten viranomaisten (tulli-tulli/poliisi-poliisi) kanssa kotimaisten kumppanien sijaan. Lisäksi esitutkinnan sisältyminen tullitoiminnan kokonaisprosessiin mahdollistaa nopean ja tiiviin palautteenannon prosessin muihin vaiheisiin: Reaaliaikaisen palautteenannon ansiosta prosessit ovat ennakkollisesti täsmennettävissä havaittujen aukkojen paikkaamiseksi ja poikkeavuuksien mahdollisimman aikaiseksi tunnistamiseksi, millä on suuri vaikutus toiminnan tehokkuuteen ja yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen.

1. Arvio kehyspäättöksen resursseista vuosina 2015-2018

Keväällä 2014 annetun kehyspäättöksen 2015-2018 mukaan Tullin määrärahakehys tulee putoamaan kehyskaudella 4,8 % 166 359 000 eurosta (TA 2014) 158 386 000 euroon (TTS 2018). Vuoden 2015 syksyllä talousarviota käsiteltäessä Tullin määrärahoja korotettiin kehysesityksestä siten, että loppusummaksi vuodelle 2015 muodostui 164 003 000 euroa. Koska Tullin vuosittaisista määrärahoista n. 92 % kohdistuu yksinomaan kolmeen menolajiin (70 % palkat, 9 % toimitilat, 14 % ICT), merkittävimpien säästöjen saamiseksi määrärahavähennys on käytännössä kohdistettava näihin kolmeen osa-alueeseen. Käytännössä vähennykset on kohdistettava pääasiallisesti palkkaukseen kohdistuviin menoihin, koska palkkausmenot ovat keskipitkällä aikavälillä ainoa menolaji, jonka osalta on edes teoreettisia mahdollisuuksia löytää päätösten mukaiset säästöt. Kehyspäättöksen 2015-2018 mukainen määrärahavähennys tulee Tullin laskelmien mukaan merkitsemään Tullin htv-määrän vähentämistä noin 6,2 %:lla 2240 htv:sta 2100 htv:hen.

13.1.2015

Tullin henkilöstömäärän lasku tulee olemaan erittäin merkittävä ottaen huomioon, että vuodesta 2007 alkaen Tulli on joutunut tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelmien johdosta vähentämään htv-määrää 2583 htv:sta nykyiseen 2240 htv:hen, eli 13,3 %. Samaan aikaan toiminnan ja resurssien painopistettä on siirretty itärajalle Kaakonkulmalle. Kehyspäätöksen 2015-2018 toteuttamisen jälkeen Tullin htv-määrä tulisi siten olemaan 18,7 % pienempi kuin määrärahasäästöjen alkaessa vuonna 2006.

Kuten edellä on todettu Tullin rikostorjunta ja tullivalvonta ovat osa Tulli-nimistä tilivirastoa ja siten sen rahoitus osa Tullin toimintamäärärahoja, minkä johdosta kehyspäätöksen vaikutuksia vaikuttavuuteen ei ole mahdollista arvioida ainoastaan Tullin rikostorjunnan ja tullivalvonnan näkökulmasta ilman, että kokonaiskuva jää puutteelliseksi.

Seuraavassa arviointikohdassa vaikuttavuudella Tullin kohdalla tarkoitetaan erityisesti käsiteltävien asioiden virtausta (tulliselvityksen ja verotuksen sujuvuutta), verojäämien suhteellista osuutta veronkannosta, tullivalvonnan valvontasuoritteiden määrää ja laatua, paljastettujen ja selvitettyjen rikosten määrää sekä takaisinsaattua rikoshyötyä. Vaikuttavuuden alentuessa:

- tulliselvityksen ja verotuksen käsittelyajat pitenevät (asiakkaiden ulkomaankaupan sujuvuus ja yritystoiminnan edellytykset heikkenevät),
- verojäämät kasvavat (veronkannon kokonaismäärä laskee),
- valvontasuoritteiden määrä ja laatu laskee (valvonnan ennalta estävyys ja tuloksellisuus laskevat sekä aiempaa enemmän laitonta tavaraa pääsee Suomeen ja koko EU:n alueelle heikentämään turvallisuutta),
- selvitettyjen yhteiskunnalliselta vaikuttavuudeltaan merkittävien esitutkintojen määrä laskee ja tutkinta-ajat pitenevät ja takaisinsaadun rikoshyödyn määrä pienenee (tutkinta kohdistuu entistä enemmän tavanomaisen rikollisuuden esitutkintaan laajamittaisen rikollisen toiminnan jäädessä paljastumatta, tutkinta-ajat pitenevät ja aiempaa vähemmän rikoksella saatua rahaa saadaan takaisin)

a) Toiminnan vaikuttavuuden kehittyminen suhteessa nykytilaan kehyspäätöksen 2015-2018 mukaisilla resursseilla

Mikäli kehyspäätöksen 2015-2018 mukainen määräraha-kehys tulee toteutumaan kehyskaudella, Tullin arvion mukaan toiminnan vaikuttavuus tulee laskemaan kehyskauden aikana. Vaikuttavuuden alentuminen johtuu ensinnäkin siitä, että kaikkia käynnissä olevia digitalisointihankkeita ei saada kaikilta osin toteutettua ja tuotantoon vielä kehyskauden aikana; erityisesti EUn uuden tullikoodeksin mukainen sähköinen tullausjärjestelmä saadaan täyteen tuotantoon vasta ensi vuosikymmenen alkupuolella.

Toisena vaikuttavuuden alentumiseen johtavan syynä tulee olemaan se, että nopea henkilöstömäärän putoaminen tulee johtamaan siihen, että vähennykset on pääosin tehtävä sieltä, missä poistuvuutta ilmenee. Tällainen käytännössä "juustohöylä"-periaatteella tapahtuva resurssivähennys tulee kohdistumaan siten myös sellaisiin osa-alueisiin, jotka ovat tosiasiallisesti valtion fiskaalisesta näkökulmasta tuottavia (tuotot ylittävät menot). Nopean vähennysvaatimuksen olosuhteissa henkilöstöä on sijoitettava uusiin tehtäviin, mikä tulee edellyttämään paitsi henkilöstön uudelleen kouluttamista myös resurssipainopisteen alueellista siirtoa kohti etelää ja kaakonkulmaa - nämä toimenpiteet eivät ole toteutettavissa lyhyellä aikavälillä siten, etteikö sillä olisi merkittäviä vaikutuksia Tullin toiminnan vaikuttavuuteen.

13.1.2015

Keskipitkällä aikavälillä (ensi vuosikymmenen vaihde) vähennysvaateiden vaikutus Tullin toiminnan vaikuttavuuteen tulee tasoittumaan, ja pitkällä aikavälillä (ensi vuosikymmenen alkupuolella) vaikuttavuus on mahdollista saada nykyistä alemmilla resursseilla vastaamaan nykytasoa, jos kaikki toiminnan sähköistämiseen liittyvät hankkeet saadaan toteutettua ja kun henkilöstön osaaminen ja alueellinen sijoittelu saadaan vastaamaan Tullin toiminnan nykyisiä ja tulevia painopistealueita (taloudellisen toiminnan ja ulkomaan liikenteen vilkkaus sekä yhteiskunnan suojaamisen kannalta merkittävimmät uhat ja riskit).

b) Välttämätön resurssitaso, jotta nykytila ja vaikuttavuus säilyvät

Tullin arvion mukaan Tullin määrärahataso tulee säilyttää vuoden 2015 tasolla koko nykyisen kehyskauden, jotta nykyinen vaikuttavuustaso olisi mahdollista säilyttää lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä. Kun edellä mainitut digitalisoinnit sekä henkilöstön osaamiseen ja alueelliseen sijoitteluun liittyvät muutostarpeet saadaan toteutettua vuosikymmenen lopulla ja ensi vuosikymmenen alussa, nykyinen vaikuttavuustaso on mahdollista saavuttaa myös nykyistä (v. 2015) määrärahatasoa pienemmillä resursseilla (palkkaus- ja indeksimuutokset huomioiden).

c) toimenpiteistä, joilla vaikuttavuuden tasoa olisi mahdollista ylläpitää vaikka resurssikehitys toteutuisikin nykyistä kehyspäätöstä 2015-2018 pienempänä

Kuten edellä on lausuttu, vaikuttavuutta ei ole mahdollista pitää nykytasolla lyhyellä aikavälillä kehyspäätöksen 2015-2018 mukaisten nopeasti alentuvien määrärahakehysten tilanteessa. Keskipitkällä aikavälillä nykyisen vaikuttavuustason ylläpitämistä edesauttaisi Tullin näkemyksen mukaan lähinnä digitalisoinnin nopeuttaminen (prosessien sähköistäminen: tietojärjestelmät, suurten massojen analysointikyky ja valvontateknologian kehittäminen).

2. Viranomaisten välisen yhteistyön lisäämisen mahdollisuudet

Tullin näkemyksen mukaan Suomi on edelläkävijä kansainvälisesti arvioiden kansallisessa viranomaisyhteistyössä. Viranomaisyhteistyötä tulee kuitenkin jatkuvasti tarkastella ja yhteistyöhön liittyviä mahdollisia esteitä purkaa. PTR-yhteistyötä Tulli pitää erittäin toimivana. Operatiivista toimintaa on kehitetty PTR-yhteistyössä koko 2000-luku (mm. yhteiset tutkintaryhmät eli JITit, yhteinen vakavan rikollisuuden kohdetorjunta, PTR-tiedustelu -rakenne, yhteiset tietojärjestelmät ja rekistereiden yhteiskäyttö, Tullin ja Rajavartiolaitoksen NUIJA-hankkeet). Tämän vuosikymmenen aikana PTR-viranomaisten yhteiseen käyttöön tuleva VITJA-järjestelmä tulee parantamaan tilannetta entisestään. Tullin näkemyksen mukaan PTR-yhteistyötä ja kansainvälistä viranomaisyhteistyötä (bi- ja multilateraalista) tulee tulevaisuudessa laajentaa ja syventää siten, että kaikki kolme viranomaista pystyvät tekemään nykyiset lakisääteiset tehtävänsä entistä tehokkaammin ja yhteiskunnan kannalta entistä vaikuttavammin (operatiivinen yhteistoiminta sekä toisen tukeminen ja puolesta tekeminen).

Viranomaisyhteistyössä tällä hetkellä merkittävintä kehittämistyötä olisi Tullin mielestä mahdollista tehdä erityisesti verovajeen pienentämisen ja harmaan talouden torjunnan sekä talousrikostorjunnan osa-alueella. Tullin näkemyksen mukaan tulisikin tarkastella erityisesti sitä, onko valtionvarainministeriön hallinnonalalla Verohallinnon ja Tullin yhteistyö laajennettavissa ja syvennettävissä esimerkiksi siten, että myös Verohallinnon tehtäväalueella paljastettavat fiskaaliset rikokset osoitetaan jatkossa Tullin rikostorjunnan tutkittavaksi.

13.1.2015

Fiskaalirikosten esitutinnan hahmottaminen yhtenä kokonaisuutena sekä analyysi ja tiedusteluyhteistyön tiivistäminen Verohallinnon ja Tullin välillä saattaisi jatkossa mahdollistaa kaikkien fiskaalirikosten prosessinomaisen estämisen, paljastamisen ja selvittämisen nykyrakenteisiin tukeutuen.

Leo Nissinen
pääjohtaja

- Liitteet** Listaus tullivalvonnan kohteena olevista keskeisistä rajoituksista ja kielloista
- Listaus ministeriöistä ja virastoista sekä niiden substanssivastuulla olevista asioista, joiden osalta Tulli vastaa valvontatyöstä ja sen yhteydessä paljastuvien rikosten esitutkinnasta
- Jakelu** Tiina Ranta-Lassila (tiina.ranta-lassila@intermin.fi)
- Tiedoksi** valtiosihteeri Martti Hetemäki (VM)
kehitys- ja hallintojohtaja Helena Tarkka (VM)
hallitusneuvos Ismo Mäenpää (VM)
- Tullin johtoryhmä

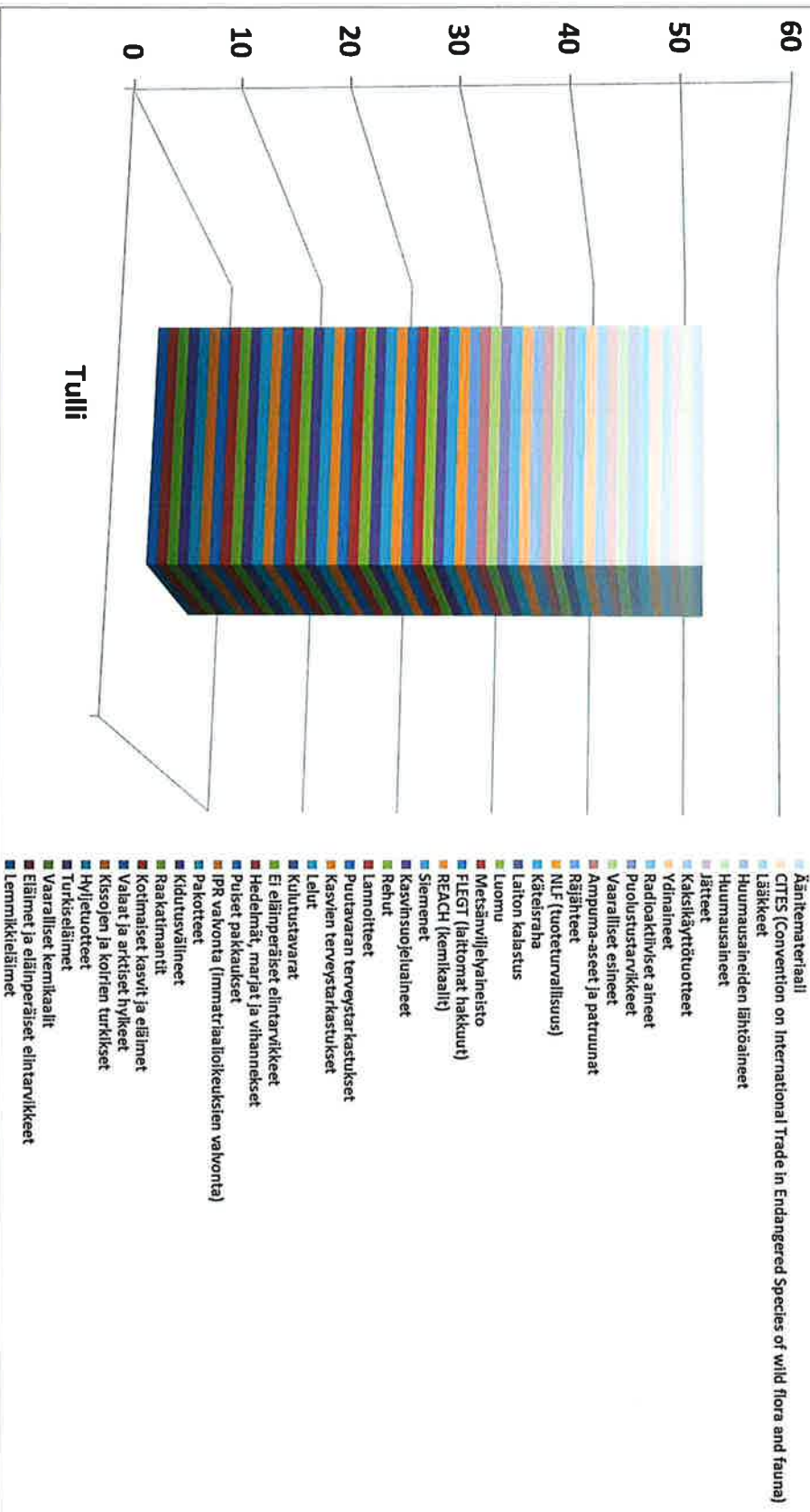
TULLI
TULL·CUSTOMS

Monialainen valvontaviranomainen

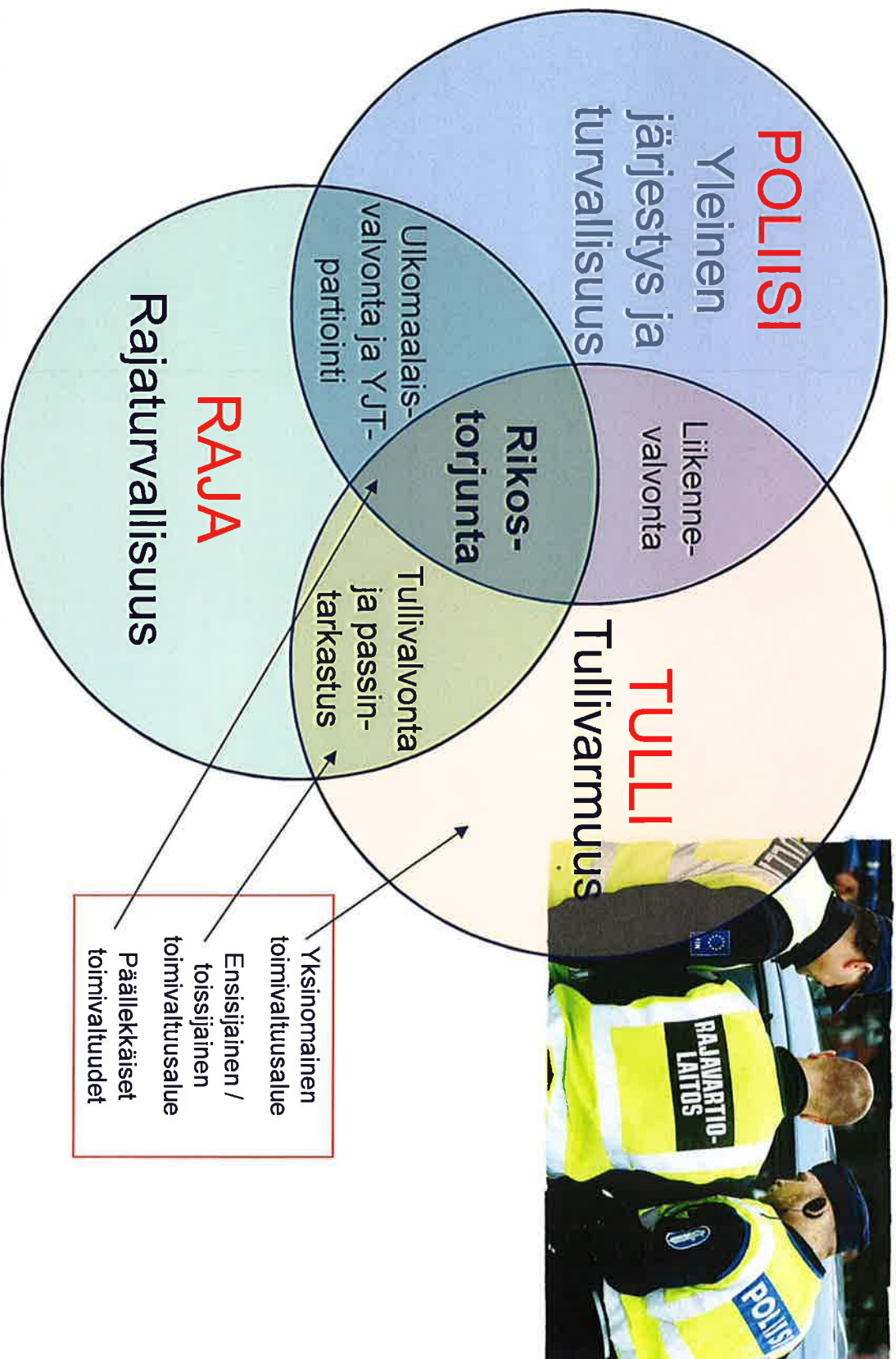
VM	Verohallinto	Vientivalvonta, yritystarkastus, harmaa talous
SM	Poliisi, Rajavartiolaitos	PTR, Rikostorjunta, aseet, käteinen raha, passintarkastus, tietojärjestelmät
LVM	Trafi	Raskaan liikenteen valvonta, satamissa noudatettavat turvatoimet
MMM	Evira, Mavi	Feoga, elintarvikkeet, kasvi- ja eläintaudit
UM	Kauppapoliittinen ja poliittinen osasto	Kaksikäyttötuotteet ml. joukkotuhooaset, kansainvälisen kaupan säädökset, esimerkiksi tullausarvo, alkuperä
STM	Fimea, Valvira, STUK	Huumeet, lääkkeet, alkoholi, tupakka, säteilevät aineet
OKM	Tekijänoikeusjärjestöt, Museovirasto	Tekijänoikeudet, kulttuuriesineet
YM	Syke, Öljysuojarahasto	Jätteet, kemikaalit, CITES, öljysuojamaksu
TEM	Tukes, Patentti- ja rekisterihallitus	Kemikaalit, kulutustavarat, räjähdysaineet, teollisoikeudet
PLM	Puolustusministeriö	Puolustustarvikkeet
OM	Valtakunnansyyttäjänvirasto	Esitutkinta ja syyteasiat

Rajoitukset ja kiellot tullivalvonnassa

Sisäisen turvallisuuden
ja oikeudenhoidon
resurssitarpeita arvioiva
parlamentaarinen työryhmä

TULLILIITTO RY:N LAUSUNTO PYYNTÖÖN SMO37:00/2014; SISÄISEN TURVALLISUUDEN STRATEGISISTA RESURSSITARPEISTA SEURAAVALLA KEHYSKAUDELLA 2016-2019

Tulli on valvontaviranomainen ja sen lisäksi merkittävä verotusviranomainen sekä ennen kaikkea palveluviranomainen. Tullin laillisen ulkomaankaupan palvelun sujuvuus onkin asiakkaiden näkemyksen mukaan maailmantasolla huippuluokkaa. Tulli kerää tehokkaasti maahantuonti- ja valmisteverot. Tullin valvonta tukee laillisen ulkomaankaupan sujumista ja varmistaa verojen kertymisen sekä ehkäisee laitonta ulkomaankauppaa ja harmaata taloutta. Tulli on merkittävä toimija kuluttajansuojan osalta. Tullilaboratorion asiantuntemusta hyödynnetään kuluttajansuojan, verotuksen oikeellisuuden, sekä myös tullirikosten tutkinnan tarpeisiin.

Onkin tärkeää säilyttää Tullin valvonta ja rikostorjunta sekä rikostutkinta osana Tullia jotta erityisasiantuntemus säilyy tässä Tullin toiminnan osassa, joka merkittävilta osin tukee Tullin muuta keskeistä perustoimintaa.

Tärkeätä on säilyttää Suomen tulli Euroopan ja koko maailman tullien välisen yhteistyön osapuolena myös tullivalvonnan ja rikostorjunnan osalta. Kyseessä on tehokas ja toimiva ja monilla osa-alueilla ainoa mahdollinen kansainvälinen toimintamalli, jossa tulliviranomaiset tekevät yhteistyötä keskenään.

Arvio kehyspäätöksen resursseista vuosina 2015–2018.

1.a Toiminnan vaikuttavuus tulee laskemaan suhteessa nykytilaan koska henkilöstö tulee vähenemään resurssien vähentyessä kaavailulla tavalla. Tullin budjetin menopuolesta noin 70 % koostuu palkoista.

Tietotekniikkaa, 14 % Tullin menoista, on jo nyt hyödynnetty laajasti ja kustannustehokkaasti ja sen käytön merkittävä laajentaminen söisi valtavasti taloudellisia resursseja saataviin hyötyihin nähden. Siispä henkilöstöresurssien turvaaminen on kustannustehokkain tapa säilyttää Tullin toiminnan vaikuttavuus.

1.b Tullin kehysesityksen mukainen resurssitaso olisi siis välttämätön, jotta nykytila ja vaikuttavuus säilytettäisiin.

1.c Selkeiden ydintehtävien määrittely ja niihin keskittyminen. Samalla yhteistyön lisääminen viranomaisten välillä sekä erilaisten rekistereiden yhteiskäytettävyys olisivat toimenpiteitä, joilla vaikuttavuuden tasoa voitaisiin ylläpitää jos resurssikehitys toteutuisi nykyistä kehystä heikompana.

Viranomaisten välisen yhteistyön lisäämisen mahdollisuudet.

On jo tutkittu useaan otteeseen. Esimerkiksi vuonna 2014 arvioitiin yhteistyötä tulliraja työryhmässä itärajan asemien osalta ja sen nojalla suositeltiin kummankin viranomaisen keskittymistä omiin ydintehtäviinsä samalla kuitenkin tiivistäen yhteistyötä.

Valtiontalouden tarkastusviraston tuloksellisuustarkastuskertomus 1/2013 antoi osaltaan pohjan jatkaa viranomaisyhteistyönä toteutettavaa harmaan talouden torjuntaohjelmaa.

PTR-yhteistyö on maailman tasolla ainutlaatuisen tehokasta ja sen ylläpito sekä kehittäminen valtiontalouden kannalta on hyvä asia.

Uudistamistarpeista

Toiminnan uudistamistarpeista ja samalla prosessien nykyisistä pullonkauloista keskeisimpänä näkisimme tiedonkulun eri viranomaisten välillä. Esimerkiksi eri viranomaisten rekistereissä olevien tietojen käyttö sekä analyysi- ja tiedusteluyhteistyö tulisi mahdollistaa lainsäädäntöteitse. Pitäisi siirtyä tiedon saamisen oikeudesta tiedon antamisen velvollisuuteen ja tiedonkäyttövelvollisuuteen.

Tullilla on valtiovarainministeriön toimialalla ainoana viranomaisena valmiudet ja kokemusta tutkia fiskaalirikoksia. Näin ollen Tulli voisi hoitaa laajemminkin fiskaalirikoksia Valtiovarainministeriön hallinnonalalla, jolloin päästäisiin ilman tietokatkoja pureutumaan talousrikosten koko ketjuun, jonka lenkkejä ovat tuonti, kotimaan kauppa ja vienti. Useassa maassa on tällainen tärkeäksi koettu fiskaalirikosten tutkinta Valtiovarainhallinnon yhteydessä.

Toiminnan sujuvoittaminen koko oikeusturvaketjussa asiakkaan ja toisaalta viranomaisen parhaaksi turvataan parhaiten asiansa osaavilla yhteistyötä tekevillä viranomaisilla, joilla on riittävät henkilöstöresurssit keskittyä omaa ydintehtäväänsä ja prosessin joka vaiheessa oikea tieto oikeaan aikaan.

Tullin rikostutkintaa tuleekin tarkastella osana Tullin tavaravirtoihin liittyviä ydinprosesseja, eikä vain organisaatiolähtöisesti.

Helsingissä 13.01.2015

Tulliliitto ry

Markku Kosonen
puheenjohtaja

Esa Lindqvist
sihteeri

Tullivirkamiesliitto

Tulltjänstemannaförbundet r.y

Laatija

LAUSUNTO

8.1.2015

jakeluosoite

postinumero POSTITOIMIPAIKKA

SM037:00/2014 (SMDno 2014-2398)

Lausunto Sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon resurssitarpeita arvioivalle parlamentaariseen työryhmälle resurssitarpeista ja toiminnan kehittämisestä tulevalle kehys-kaudella (2016-2019)

Tulli on prosessilähtöinen ja monialainen valvonta- ja verotusorganisaatio, joka kohdistaa toimintansa ulkomaanliikenteeseen ja valmisteverotukseen. Tullin toiminta tukee laillisen liikenteen ja liiketoiminnan häiriöttömyyttä ja sujuvuutta, ja Tulli puuttuu laittomaan toimintaan tehokkaasti ja yhteiskunnan kannalta vaikuttavimmalla mahdollisella tavalla.

Tullitoiminta muodostaa ison prosessikokonaisuuden, jossa valvontaprosessi kytkeytyy kaikkeen muuhun tullitoimintaan. Tullin rikostorjunnan ja tullivalvonnan arviointi muusta tullitoiminnasta irrallisina toimintoina ei ole perusteltua. Erityisesti verovajeen pienentämiseen ja harmaan talouden torjuntaan tähtäävät toimet leikkaavat koko Tullin toiminnan hallinnollisista lupa- ja ilmoitusprosesseista poikkeavuuksien tunnistamiseen ilmoitusvirrasta ja aina paljastuvien rikosten esitutkintaan asti. Tullin eri toiminnot tukevat toisiaan, minkä lisäksi tullaus- ja verotustehtävissä sekä valvontasektorin toimissa pystytään hyödyntämään yhteisiä tietokantoja ja -virtoja sekä koko Tullin organisaatiota palvelevia toimintoja.

Tullitoiminnassa on keskeistä resurssitehokkuus ja virtaustehokkuus, jotta asiakkaat (henkilöt, yritykset, tavaravirrat) pystyvät liikkumaan ja harjoittamaan liiketoimiaan nopeasti ja sujuvasti sekä ilman ylimääräistä hallinnollista taakkaa. Tullin ulkomaanliikenteeseen ja valmisteverotukseen kohdistuva prosessinomainen toiminta mahdollistaa, että asiakkaalle asetettavat ilmoitus- ja tavaranesittämisvelvollisuudet pystytään pitämään yksinkertaisina. Tavara- ja henkilövirtojen häiriöttömään kulkuun puututaan ainoastaan ennalta tapahtuvan analyysitoiminnan perusteella, ja silloinkin mahdollisimman vähän ja mahdollisuuksien mukaan vain yhden kerran suorittaen samalla sekä asiakaspalveluun että tullivalvontaan kuuluvat tehtävät. Tämä on ehdoton edellytys kotimaisen elinkeinoelämän toimintamahdollisuuksien edistämiseksi. Toisaalta valvontatyö sinällään on välttämätöntä oikeamääräisten verotulojen varmistamiseksi ja tasapuolisen kilpailusetelman varmistamiseksi suomalaisilla markkinoilla sekä yhteiskuntaa ja kansalaisia uhkaavien turvallisuusriskien pienentämiseksi.

Osoite
TVML ry
PL 373, 00121 Hki
Iso Roobertinkatu 9 B

Puhelin
040 332 2248
040 500 9926

Sähköposti
Kari.lehtinen@tulli.fi
liisa.kangassalo@tulli.fi

www
www.tvml.fi

Tullivirkamiesliiton käsityksen mukaan edellä mainitun prosessikokonaisuuden hajottaminen ei ole perusteltua. Prosessi- ja muiden synergiaetujen poistuessa vastaavien lakisääteisten toimien suorittaminen eri viranomaisten toimesta aiheuttaisi valtiolle lisäkustannuksia. Mainitun kokonaisuuden organisoituminen usealle eri taholle saattaisi aiheuttaa negatiivisia vaikutuksia yhteiskunnan turvallisuuden kannalta.

Kansainvälisesti asiaa tarkasteltaessa suuntaus rikostorjuntaviranomaisten määrässä eri maissa on ollut viime aikoina pikemminkin kasvava kuin kaiken yhteen viranomaiseen keskittävä.

Tullin htv-määrä on laskenut vuoden 2006 jälkeen 2 583 htv:sta vuoteen 2014 (2 240 htv) yhteensä 343 htv:lla. Kehitys uhkaa olla edelleen laskeva vuoteen 2018 saakka 180 htv:lla. Tullin määrärahojen ja henkilötyövuosien leikkaukset vaikeuttavat välittömästi Tullin tehtävien hoitoon. Tullihenkilöstöä ei olisi riittävästi raja-asemilla. Tullilla olisi myös vaikeuksia paljastaa tai löytää rajalla tapahtuvista rikosyrityksistä.

Henkilötyövuosien vähennyksillä ei saa heikentää veronkantoedellytyksiä.

1. Arvio kehyspäättöksen resursseista vuosina 2015-2018

resurssiluvut

- a) *Toiminnan vaikuttavuuden kehittyminen suhteessa nykytilaan kehyspäättöksen 2015-2018 mukaisilla resursseilla*

lyhyellä aikavälillä laskee

pidemmällä aikavälillä vaikuttavuuden arvioidaan pysyvän nykytasolla

- b) *Välttämätön resurssitaso, jotta nykytila ja vaikuttavuus säilyy*

nykyinen vuoden 2015 resurssitaso

pitkällä aikavälillä kehyspäättöksen mukainen resurssitaso

- c) *toimenpiteistä, joilla vaikuttavuuden tasoa olisi mahdollista ylläpitää vaikka resurssikehitys toteutuisikin nykyistä kehyspäättöstä 2015-2018 pienempänä*

digitalisaation nopeuttaminen

2. Viranomaisten välisen yhteistyön lisäämisen mahdollisuudet

PTR-yhteistyön kehittäminen

harmaan talouden torjunnan ohjausrakenteen kehittäminen; fiskaalirikosten tutkinnan keskittäminen

Kari Lehtinen

Puheenjohtaja
Tullivirkamiesliitto

Osoite
TVML ry
PL 373, 00121 Hki
Iso Roobertinkatu 9 B

Puhelin
040 332 2248
040 500 9926

Sähköposti
Kari.lehtinen@tulli.fi
liisa.kangassalo@tulli.fi

www
www.tvml.fi

13.1.2015

Sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon resurssitarpeita arvioiva parlamentaarinen työryhmä

SM037:00/2014 (SMDnro 2014-2398)

Tullin Akavalainen Yhdistys ry lausuu ko. asiasta seuraavaa:

Lausuntopyynnössä on pyydetty arvioimaan Tullin rikostorjunnan sekä tarkastus- ja valvontatehtäviin liittyvien toimintojen vaikuttavuutta erilaisilla resursointitasoilla. Kysymykset ovat erittäin hyviä, mutta todella vaikeita luotettavasti arvioida varsinkin henkilöstöjärjestön toimesta.

Tulli on omassa kirjallisessa lausunnossaan tuonut esille melko laajasti Tullin tehtäviä ja vastuita sekä arvioinut resurssitasojen vaikutusta toimintaan ja vaikuttavuuteen. Tullin Akavalaisella Yhdistyksellä ei ole lisättävää näihin arvioihin. Henkilöstöjärjestön näkökulmasta esitetyt arviot vaikuttavat nykyisen käytettävissä olevan tiedot perusteella realistisilta.

Tullin tehtävät liittyvät pääasiassa ulkomaankauppaan ja tavaraliikenteeseen. Tämä on erittäin laaja kokonaisuus ja haasteet ovat suuret. Tavaraan liittyvät määräykset ja lainsäädäntö ovat vuosien kuluessa tarkentuneet ja uusia säädöksiä tulee voimaan jatkuvasti. Kun valtion henkilöstöresursseja joudutaan vähentämään, niin riittävän substanssiosaamisen ylläpitäminen ja varmistaminen on haastavaa.

Myös organisaatiouudistukset, joilla pyritään tehostamaan toimintaa, asettavat haasteita nimenomaan syvällisen asiantuntemuksen ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

Suomessa viranomaisten välinen yhteistyö on korkealla tasolla ja tämä korostuu erityisesti Tullin ja muiden asiantuntijaviranomaisten työssä. Pieni ja valaiseva esimerkki oikeusprosessiin johtaneesta Tullin rikostutkinnasta on Suomen Kuvalehdenkin kuvaama tapaus 9000 laittomasta linnunmunasta. Kyseinen yksittäistapaus on vaatinut tutkinnalta valtavasti työtä, asiantuntemusta sekä yhteistyötä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Asiantuntemus ja osaaminen eivät ole mahdollisia jos ei ole riittävästi asiantuntijataso virkamiehiä, jotka ovat osaamisensa hankkineet syvällisen koulutuksen ja pitkän, vaativan työkokemuksen tuloksena.

Reino Kaario

Tullin Akavalainen Yhdistys ry